

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 1 4 0 9

ISSN 1330 - 500X

9 17713301500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

JOSIP JOVIĆ
policajac

USKRS 1991.

PRVI POGINULI BRANILAC
REPUBLIKE HRVATSKE

RAZGOVOR

2. MEHANIZIRANA BOJNA PUME

General bojnik
Josip Stojković

Predsjednik Stjepan Mesić na HVU
ORUŽANE SNAGE JAMSTVO
SU HRVATSKE OPSTOJNOSTI
I RAZVOJA

HRVATSKI VOJNIK

LOGISTIKA U
SKLADU S NATO
STANDARDIMA

LATVIJSKE ORUŽANE SNAGE

Odjel Hrvatskih vojnih glasila Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a predstavlja novi časopis pod nazivom **CROMIL**, koji će izlaziti dva puta godišnje isključivo na engleskom jeziku. Prilog je to Odjela, odnosno Službe za odnose s javnošću ulasku Hrvatske u NATO savez, ali i želja da se pripadnici Hrvatske vojske predstavljaju na razumljiv način i izvan granica Hrvatske. Naime, namjena je časopisa da bude dostupan u svim mirovnim misijama u kojima sudjeluje Hrvatska vojska, kao i u hrvatskim vojnodiplomatskim predstavništvima te da svaki stranac koji se pobliže želi upoznati s razvojem, opremanjem i stupnjem uvježbanosti Hrvatske vojske to može naći na jednom mjestu, u našem novom časopisu. Nadamo se da ćemo u tome uspjeti. Ako se možda i potkrala koja pogreška u prvom broju, nadamo se da ćete imati razumijevanja jer i za nas je to novo područje. A mi ćemo dati sve od sebe da sljedeći brojevi budu još bolji. (Ž.S)

8

Oružane snage jamstvo su hrvatske opstojnosti i razvoja

Predsjednik je ustvrdio da je članstvo u NATO-u priznanje svima koji educiraju kadrove OS-a, onima koji kroz međunarodne mirovne misije pridonose svjetskoj stabilnosti i miru te svima koji na neki način pridonose izgradnji hrvatskog obrambenog sustava

Više od 50 posto pripadnika bilo je najmanje jedanput u mirovnoj misiji, a neki su bili i po dva i više puta. Prvu pješačku satniju u misiju ISAF uputili su 2007. godine, a bili su i prvi koji su sudjelovali u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni...

12

2. MEHANIZIRANA BOJNA **PUME**

GOMBR
PUME

RAZGOVOR
General bojnik
Josip Stojković,
načelnik Uprave za
logistiku GSOSRH-a

4

Logistika u skladu s NATO standardima

Logistika OSRH-a konceptualno je postavljena u skladu s NATO standardima. Želio bih istaknuti prečesto pogrešno povezivanje i tumačenje sukladnosti s NATO standardima tako da se pod tim podrazumijeva nabava NATO opreme. Baš suprotno, sukladnost s NATO standardima podrazumijeva prije svega sukladnost konceptata, doktrina i procesa tj. načina i pristupa u rješavanju problema...

Naslovnici snimio Tomislav BRANDT

MORH I OSRH

- 7 **NOVOSTI IZ MORH-a**
Izaslanstvo Parlamentarne skupštine NATO-a u MORH-u
- 10 **18. GODIŠNJICA AKCIJE PLITVICE**
U spomen na prvu žrtvu Domovinskog rata
- 11 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Jačanje suradnje u nadzoru pomorskih putova
- 15 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Izaslanstvo HRM-a na 6. ADRION seminaru

VOJNA TEHNIKA

- 16 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 20 **REGIONALNA STABILNOST**
Latvijske oružane snage
- 23 **ZRAKOPLOVSTVO**
Samovozni PZO sustavi malog dometa (I. dio)
- 24 **MORNARICA**
Indijska ratna mornarica - izgradnja, nabava i procesi modernizacije flote
- 25 **VOJNA POVIJEST**
Sikorsky R-4 - prvi helikopter na svijetu

MAGAZIN

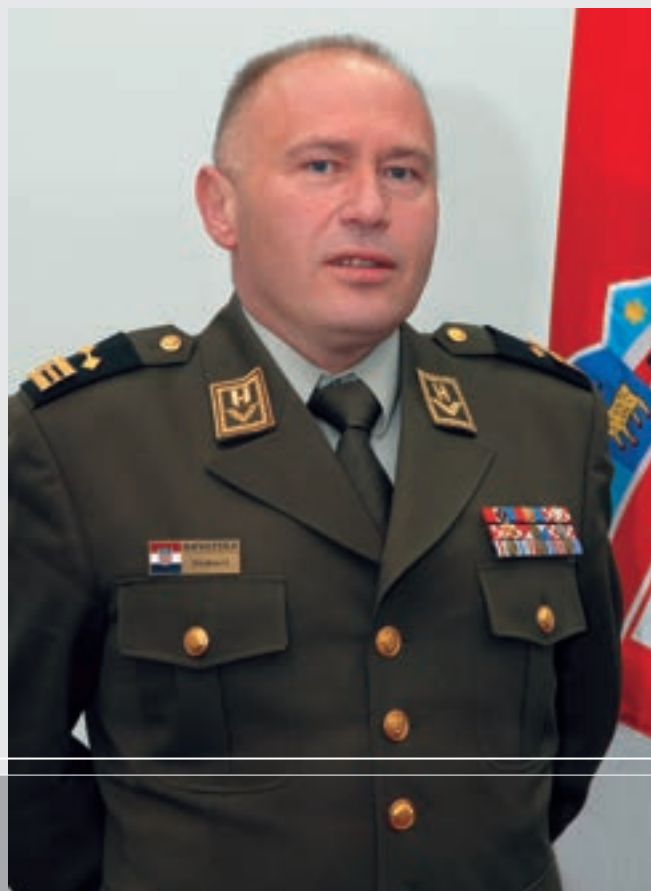
- 26 **PODLISTAK**
Iran 1953.
- 28 **DOMOVINSKI RAT**
Specijalna emisija TV-Beograd - 2. listopada 1991. (I. dio)
- 29 **DUHOVNOST**
Pod križem
- 30 **INFORMATOR**
Biblioteka, vremeplov, filmoteka, infokutak
- 31 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Bojler-bombe

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

“

Logistika OSRH-a konceptualno je postavljena u skladu s NATO standardima. Želio bih istaknuti prečesto pogrešno povezivanje i tumačenje sukladnosti s NATO standardima tako da se pod tim podrazumijeva nabava NATO opreme. Baš suprotno, sukladnost s NATO standardima podrazumijeva prije svega sukladnost koncepata, doktrina i procesa tj. načina i pristupa u rješavanju problema...

General bojnik Josip Stojković,
načelnik Uprave za logistiku GSOSRH-a

Logistika u skladu s NA

Ideja o mogućnosti kupnje vojne opreme nije nova, već postoji dugi niz godina. Po definiranju svih uvjeta, velik dio iz opreme hrvatskog vojnika bit će dostupan za kupnju

Planiranje logističkih potreba Oružanih snaga od neprocjenjive je važnosti za njihovo nesmetano funkcioniranje, i to kako u zemlji tako i na međunarodnom planu. O planu logističkih potreba OSRH-a za ovu godinu, mogućnostima njihove realizacije, kao i o prilagođenosti našega logističkog sustava NATO standardima razgovarali smo s načelnikom Uprave za logistiku general bojnikom Josipom Stojkovićem.

U sklopu aktualnog preustroja, velike promjene dogodile su se upravo u području logistike. Možete li pojasniti što je to novo u ustroju Uprave, te izdvojiti neke od vaših važnijih zadaća?

Tijekom preustroja GSOSRH-a došlo je i do ustrojbene i kadrovske reorganizacije Uprave za logistiku, koja je, osim svojih, preuzela i ujediniła dio ovlasti Uprave za financije i proračun te u cijelosti preuzela ovlasti Sanitetske uprave GSOS-a. Uprava je odgovorna za razvoj, opremanje, skladištenje, transport, distribuciju, održavanje, evakuaciju, popis materijalne imovine i otpis materijalnih sredstava; prevoženje osoblja; opremanje i izgradnju, održavanje, uporabu i otpis objekata i infrastrukture; osiguranje usluga za provedbu logističke potpore; sanitetsku potporu te financijsku potporu provedbe logističke potpore.

Kojim se parametrima vodite pri planiranju logističkih potreba HV-a?

Planovi logističkih potreba koji se izrađuju na svim razinama planiranja u OSRH i usklađuju u Upravi za logistiku GSOS-a, temelje se na nizu dokumenata među kojima svakako treba izdvojiti Dugoročni plan razvoja OSRH 2006.-2015., godišnje vojne prioritete i godišnji plan rada OSRH-a, Smjernice programiranja (trenutačno 2010.-2015.) koje određuju financijske veličine pojedinog programa i aktivnosti, Državni proračun RH za 2009. godinu i projekcije za 2010. i 2011. godinu.

Planiranje logističkih troškova za 2009. godinu, osim za djelatne sastavnice Ministarstva obrane i OSRH-a (obuka i provedba međunarodnih vojnih operacija), obuhvatilo je i potrebe osiguranja kvalitetnih preduvjeta za provedbu dragovoljnog služenja vojnog roka, a dodatni je izazov priprema za osiguranje opremanja ugovorne pričuve.

Kakav je i koliko u financijskom smislu iznosi plan logističkih potreba HV-a za ovu godinu?

Financijski Plan logističkih potreba OSRH-a za 2009. godinu bio je planiran u iznosu od 878 milijuna kuna. Imajući u vidu potrebu osiguranja, prije svega financijske stabilnosti države u uvjetima opće recesije proizvodnih i financijskih sektora u cijelom svijetu, Hrvatska vojska je u skladu sa smjernicama Vlade RH, prilagodila već usvojene planove tako da je definirala prioritete u nabavi roba i usluga. Težište je svakako usmjereno na osiguranje redovitog

a razvojni projekti usklađeni su s prioritetima i mogućnostima da se ispune financijske obveze.

OSRH, kao sastavni dio hrvatske svakodnevice, ni u jednom trenutku ne zahtijeva ostvarenje nereálnih ciljeva, već samo onih koji su nužna pretpostavka za sigurno provođenje dodijeljenih zadaća.

Uprava za logistiku svakodnevno prati stanje i prilagođava zahtjeve u skladu sa smjernicama načelnika GSOSRH-a, ministra obrane i Vlade RH.

Na koje se aktivnosti Oružanih snaga najviše odnosilo povećanje plana?

Planirani izdaci, za čiju su realizaciju bila planirana najveća povećanja, bili su usmjereni u tri područja, i to: za održavanje naoružanja i borbenih sustava, nabavu kompleta nove odjeće i obuće za hrvatskog vojnika, projektiranje, ugovaranje i gradnju novih skladišnih objekata za potrebe skladištenja UbS-a i infrastrukturnih objekata za podizanje standarda života i rada vojnika. Realizacija pojedinih projekata u 2009. godini prije svega će ovisiti o ukupnoj financijskoj stabilnosti, te usuglašenim prioritetima.

Koje biste međunarodne aktivnosti Uprave za logistiku izdvojili kao najvažnije?

Uprava za logistiku GSOSRH-a vrlo je rano prepoznala zadaće koje će trebati provoditi po prijemu RH u punopravno članstvo NATO-a, a intenzivnu međunarodnu vojnu suradnju provodi u skladu s usvojenim planovima rada GSOS-a.

NATO standardima

funkcioniranja OSRH-a, osiguranje cjelovite logističke potpore hrvatskim kontingentima u provedbi međunarodnih vojnih operacija, a preostala sredstva realizirat će se prema usuglašenim prioritetima. Usuglašeni plan, kojim se osigurava redovito funkcioniranje Hrvatske vojske u granicama RH i izvan njih te realizacija prioriteta, iznosi 700 milijuna kuna.

Koliko je realno očekivati da će se taj plan moći potpuno realizirati?

Imajući u vidu planirana sredstva i mogućnosti da se financijske potrebe za realizaciju osiguraju iz proračuna, sigurno je da će se realizirati sve potrebe koje će osigurati sigurnu provedbu dodijeljenih zadaća u granicama RH i izvan njih,

Međunarodne aktivnosti Uprave za logistiku ponajprije su usmjerene na organizaciju logističke potpore u NATO, EU i UN vođenim međunarodnim vojnim operacijama u kojima sudjeluju postrojbe i pojedinci OSRH-a te na međunarodnu vojnu suradnju kroz koju razmjenjujemo informacije koje nam pomažu poboljšati i učinkovitije organizirati logističku potporu postrojbama OSRH-a u operacijama. U to svakako uključujemo sudjelovanje u radu različitih NATO logističkih odbora, sudjelovanje u logističkim vježbama i planskim konferencijama, te bilateralne vojne kontakte s partnerskim zemljama i članicama NATO-a.

U koliko mjeri naš sustav logistike već sada funkcionira po NATO standardima?

Logistika OSRH-a konceptualno je postavljena u skladu s NATO standardima. Želio bih istaknuti prečesto pogrešno povezivanje i tumačenje sukladnosti s NATO standardima tako da se pod tim podrazumijeva nabava NATO opreme. Baš suprotno, sukladnost s NATO standardima podrazumijeva prije svega sukladnost koncepta, doktrina i procesa tj. načina i pristupa u rješavanju problema.

Uprava za logistiku vrlo se rano, još 2001. godine, uključila u rad logistički relevantnih NATO odbora. Kako u NATO-u tako i kod nas, proces prilagodbe sustava stalni je proces koji nikad ne završava. U konačnici, slobodni smo zaključiti da je postojeći logistički sustav u OSRH u većoj mjeri sukladan s NATO standardima, ali smo također svjesni potreba za njegovim neprekidnim dorađivanjem, prilagodbama i promjenama u nastojanju da se poboljša pružanje logističke potpore postrojbama u provedbi operacija. Dakle, prilagodba NATO standardima usmjerena je na provedbu NATO koncepta i doktrina.

U tom smislu, u tijeku je i izrada Zdužene logističke doktrine OSRH-a, koja će zajedno sa Zduženom doktrinom OSRH-a biti temelj za daljnji razvoj logističkog sustava u OSRH.

Jedna je od vaših zadaća i strategijsko planiranje transporta materijalnih sredstava i postrojbi OS-a koje sudjeluju u međunarodnim aktivnostima.

U skladu s NATO savezničkom doktrinom transporta i kretanja, a u svrhu nesmetane i učinkovite prometne potpore u provedbi mirovnih vojnih operacija, nacije odnosno zemlje koje upućuju snage imaju obvezu osigurati dostatne transportne resurse za odlazak (deployment) vlastitih snaga u područja operacija, samoodrživost (sustainment) i povratak (re-deployment). S tim u vezi jedna od temeljnih zadaća Uprave za logistiku u suradnji sa Službom za prijam i potporu, kao nositeljem partnerskog cilja Strateški prijevoz, jest osigurati raspoloživost vojnih i civilnih kapaciteta za pomorsko i zračno prevoženje putem ugovora o poslovnoj suradnji s prijevoznicima, kako bi se osigurao prijevoz svim oblicima transporta s posebnim naglaskom na strateški transport zrakom i morem, te korištenje zrakoplovnim i pomorskim lukama, radi prevoženja nacionalnih snaga u potpori NATO vođenih operacija.

Kao ne manje važno treba napomenuti provedbu Savezničkog informatičkog sustava za planiranje transporta (ADAMS). Uprava za logistiku izvršila je prijenos ovlasti na Odjel za

promet Zapovjedništva za potporu, u kojem se nalaze osposobljeni djelatnici za uporabu programa, kao i instalacija predmetnog softvera, čime su internet-

vezom uvezani s

NATO zapovjedništvom. Planirani kapaciteti trebaju biti raspoloživi unutar 30 dana od prijama zahtjeva za misijom.

Kako se trenutno rješava strateški prijevoz?

U ovom trenutku, Oružane snage RH rješavaju potrebe strateškog prijevoza tako da imamo potpisane memorandume o razumijevanju s Oružanim snagama Republike Njemačke za prijevoz ljudi i dobara na relaciji Köln – Kabul i Oružanim snagama Republike Kanade, s kojima ostvarujemo usluge prijevoza za potrebe misije ISAF, NATO Organizacijom za ugovaranje i opskrbu (NAMSO) o suradnji na području logističke potpore, te Tehnički sporazum s NAMSOM (Agencija u sklopu NAMSO), a posebno ističemo Sporazum o pravnim i financijskim postupcima te standardima pružanja logističke potpore (ACSA) s Oružanim snagama SAD-a, kojim se olakšava uzajamna logistička potpora za vrijeme zajedničkih vježbi, obuke, razmještaja snaga, operacija, kao i u nepredviđenim situacijama ili hitnim slučajevima u kojima bilo koja strana može zatrebati logističku potporu, potrošni materijal i usluge. Naglašavamo da smo na temelju potpisanog sporazuma s Oružanim snagama SAD-a do sada izvršili šest rotacija snaga u područja operacije ISAF i natrag.

Većina vojski u svijetu ima interne prodavaonice u kojima se, uz opće, mogu kupiti i neki artikli specifični za vojsku. Planira li se nešto slično ustrojiti i u OSRH? Primjerice, Hrvatska vojna glasila izdaju dosta tiskovnih i multimedijских proizvoda za koje postoji zanimanje u OS-a, ali nema mjesta na kojemu bi se mogli kupiti.

Ideja o mogućnosti kupnje vojne opreme nije nova, već postoji dugi niz godina. Dio opreme mogao se kupiti u vojnim kantinama koje su bile u djelokrugu Službe za gospodarenje, a osnutkom TD "Pleter usluge d.o.o." započeli su pregovori i o toj mogućnosti. Po definiranju svih uvjeta, velik dio iz opreme hrvatskog vojnika bit će dostupan za kupnju, a modaliteti, prodajna mjesta, asortiman i cijene usuglasit će se s partnerima.

Mogućnost tiskovne i multimedijске prezentacije opreme hrvatskog vojnika svakako je dobra ideja i vrlo moćan alat za približavanje vojnog poziva mladim ljudima i za opću popularizaciju vojnog poziva. ■

Kada pripadnici OSRH-a mogu očekivati nove kompletne odjeće (maskirno-zelene odore u digitalnom tisku)?

Imajući u vidu da je za potrebe svih pripadnika OSRH-a koji sudjeluju u provedbi međunarodnih vojnih operacija osiguran dostatan broj kompleta, opremanje planiranim kompletima uslijedit će po kvalitativnom prijemu odora u skladišta Zapovjedništva za potporu, a ovisi prije svega o mogućnostima ugovornih dobavljača da ispune sve zahtijevane uvjete iz sklopljenih ugovora.

Prema najavama ugovornih dobavljača, predstavljanje i prvo javno pojavljivanje odora planiraju se za Dan Oružanih snaga RH i Dan Kopnene vojske. Imajući u vidu sklopljene ugovore s dobavljačima, u 2009. godini planirano je opremanje s 8400 kompleta ili 50% sastava, dok bi cjelovito opremanje standardiziranom odjećom i obućom uslijedilo 2010. godine

Izaslanstvo Parlamentarne skupštine NATO-a u MORH-u

U sklopu trodnevnog posjeta Republici Hrvatskoj, izaslanstvo Parlamentarne skupštine NATO-a, predvođeno predsjednikom Pododbora za transatlantske odnose i potpredsjednikom Parlamentarne skupštine NATO-a Assenom Agovom, primio je 26. ožujka u službeni posjet ministar obrane Branko Vukelić sa suradnicima.

U uvodnom obraćanju ministar Vukelić je istaknuo kako Republika Hrvatska sa zadovoljstvom očekuje predstojeći samit NATO-a, na kojemu će se potvrditi uspješnost nastojanja i sveobuhvatnih reformi što ih je Republika Hrvatska provela radi ispunjavanja svih standarda NATO saveza. "Pozivanjem Hrvatske u članstvo, NATO dobiva pouzdanog saveznika, a Hrvatska će preuzeti svoj dio obveza u doprinosu zajedničkoj sigurnosti. Ulaskom u NATO nastavit ćemo s procesom obrambene reforme i ispunjavanjem obveza i zadaća koje su definirane u strateškim dokumentima NATO procesa", rekao je ministar. O provedenim reformama radi pristupanja NATO savezu i integraciji u EU, prelasku s kolektivne na individualnu koncepciju obrane, kao i o odnosima sa zemljama u regiji s ciljem stvaranja političke stabilnosti, govorio je državni tajnik Pjer Šimunović. „Sve poduzete mjere i potvrda spremnosti ulaska Hrvatske u NATO jesu povijesni trenutak kojim će Hrvatska dati svoj doprinos u osiguranju mira i stabilnosti u svijetu“, naglasio je Šimunović. O aktualnim sigurnosno-političkim izazovima s aspekta

snimio Davor KIRIN

Republike Hrvatske i strateškim planovima Oružanih snaga, članove izaslanstva izvijestio je načelnik Uprave za planiranje GSOSRH-a, brigadni general Dragutin Repinc.

Potpredsjednik Parlamentarne skupštine NATO-a Assen Agov izrazio je svoje zadovoljstvo što se dolazak izaslanstva dogodio u trenutku kada je Hrvatski sabor potvrdio Sjevernoatlantski ugovor, kojim se kraju privodi postupak pravnog pridruživanja Hrvatske NATO savezu, te zaželio Hrvatskoj, kao punopravnom partneru, dobrodošlicu u Savez.

E. LIŠIĆ, I. VALENTIĆ MIKŠIK

Predavanje admirala Di Paole na HRVATSKOM vojnom učilištu

Predsjedavajući Vojnog odbora NATO-a talijanski admiral Giampaolo Di Paola, u sklopu posjeta MORH-u 27. ožujka, održao je predavanje na Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski" na temu Šezdeseta obljetnica NATO-a i perspektive Saveza. Na predavanju su bili načelnik GSOSRH-a general zbora Josip Lucić, trojica zapovjednika grana OSRH-a – zapovjednik HKoV-a general pukovnik Mladen Kruljac, zapovjednik HRM-a kontraad-

Admiral Di Paola sastao se i s ministrom obrane Brankom Vukelićem

miral Ante Urlić i zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Vlado Bagarić, vojni predstavnik RH u Bruxellesu general bojnik Drago Lovrić, zamjenik ravnatelja HVU-a i zapovjednik Ratne škole brigadni general Slaven Zdilar, više drugih visokopozicioniranih časnika OSRH-a, djelatnici HVU-a te polaznici svih razina vojne izobrazbe. Predavanje je bilo usredotočeno na aktualnu svjetsku situaciju, pitanja globalne sigurnosti i ekonomske krize te upostavu novih odnosa na međunarodnoj sceni.

Admiral Di Paola posebno je istaknuo novi karakter djelovanja NATO-a, naglasivši kako "NATO nije globalni policajac koji je mjerodavan za sve: on tek daje svoj doprinos rješavanju svjetskih problema zajedno s drugim organizacijama i državama. Vrijednosti koje dijele sve članice Saveza jesu demokracija, ljudska prava i slobodno tržište. NATO ih brani, ali ih nikome ne nameće", rekao je Di Paola. Po završetku predavanja talijanski admiral je u svojoj izjavi za medije izrazio zadovoljstvo što se njegov posjet Republici Hrvatskoj događa u trenutku kad Hrvatska stoji na pragu ulaza u NATO. "Hrvatska će biti dobar saveznik. Zasižno će pridonijeti još većoj sigurnosti ne samo u regiji već i na globalnoj razini. Ulazak Hrvatske u NATO veliki je trenutak za cijelu međunarodnu zajednicu", naglasio je admiral Di Paola.

D. VLAHOVIĆ

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Oružane snage jamstvo su h

Predsjednik je ustvrdio da je članstvo u NATO-u priznanje svima koji educiraju kadrove OS-a, onima koji kroz međunarodne mirovne misije pridonose svjetskoj stabilnosti i miru, te svima koji na neki način pridonose izgradnji hrvatskog obrambenog sustava

Zagrebačku vojarnu "Petar Zrinski" i Hrvatsko vojno učilište posjetio je 26. ožujka predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik OSRH Stjepan Mesić te održao predavanje s naslovom "Aktualno stanje i perspektive razvoja Republike Hrvatske".

Na predavanju su bili načelnik GS OSRH general zbora Josip Lucić, zamjenik ravnatelja HVU-a brigadni general Slaven Zdilar, koji je i kao domaćin pozdravio Predsjednika, polaznici svih razina vojne izobrazbe na HVU, te djelatnici i predavači Učilišta.

Predavanje je imalo širi karakter: Predsjednik je govorio o povijesnom kontekstu stvaranja hrvatske države i vrijednostima slobodnoga svijeta kojima RH teži, o reformama koje provodi s ciljem ulaska u NATO i Europsku uniju, o trenutačnim odnosima sa

Slovenijom, te gospodarskoj krizi i mehanizmima koje bi Hrvatska trebala primijeniti za njezino saniranje.

Osobitu pozornost u sklopu predavanja Predsjednik je posvetio NATO-u. Obraćajući se nazočnim pripadnicima OSRH, ustvrdio je da je članstvo priznanje svima koji educiraju kadrove OS-a, onima koji kroz međunarodne mirovne misije pridonose svjetskoj stabilnosti i miru, te svima koji na neki način pridonose izgradnji hrvatskog obrambenog sustava. Oružane snage RH danas ispunjavaju standarde NATO-a, depolitizirane su i jamstvo su hrvatske opstojnosti i razvoja.

Nadalje, govoreći o modernizaciji i opremanju vojske, Predsjednik je ustvrdio da s tim procesima treba nastaviti, no oni će zbog ekonomske krize ići nešto sporijim tempom. Da bi se prevladali ti

Predavanje u Časničkom domu

U novoj knjižnici HVU-a

Hrvatske opstojnosti i razvoja

problemi, od pripadnika OSRH očekuje se da još savjesnije obavljaju svoje zadaće.

Kriza, međutim, neće spriječiti da RH ispuni obveze koje će imati kao članica Sjevernoatlantskog saveza, rekao je Mesić. Trebamo aktivno sudjelovati u stabilizacijskim procesima koji se odnose ne samo na našu regiju, u kojima je Hrvatska već nezaobilazni partner, nego i na šira područja Kavkaza, Bliskog istoka i dijelove Afrike. To će biti ciljevi na kojima će zajedno i istodobno raditi i NATO i EU.

Ulazak u NATO sigurno će imati pozitivan učinak i na gospodarski razvoj Hrvatske, našim tvrtkama bit će lakše sklapati poslove sa Savezom u cjelini, kao i s partnerima unutar njega. "Od NATO-a očekujem više prednosti nego što bismo imali da smo izvan njega", zaključio je hrvatski Predsjednik.

Nakon predavanja uslijedila su pitanja polaznika. Između ostalog, Predsjednik je govorio i o rebalansu proračuna RH te obrambenom proračunu, još jednom spomenuvši potrebu komercijalizacije neperspektivnih vojnih objekata, koji bi se davali u koncesiju poslovnim subjektima, a zarađenim novcem koristilo bi se upravo za potrebe opremanja OSRH.

Prvi dio Predsjednikova posjeta zaključen je s kraćom izjavom za medije. Predsjednik je naglasio svoje zadovoljstvo strukturom OSRH. "Imamo educirane časnike i dočasnike spremne za sve funkcije koje će sutra morati obavljati u sklopu NATO-a", još jednom je istaknuo predsjednik Mesić.

Drugi dio posjeta prošao je u obilasku vojarne "Petar Zrinski" i nekih od njezinih novouređenih i moderniziranih objekata. ■

Oružane snage RH danas ispunjavaju standarde NATO-a, depolitizirane su i jamstvo su hrvatske opstojnosti i razvoja

Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

U prigodnim obraćanjima okupljenima svi su isticali veličinu žrtve prvog hrvatskog redarstvenika i važnost očuvanja vrijednosti Domovinskog rata, kao i uspomene na sve hrvatske žrtve, jer da nije bilo njihova djela, Hrvatska ne bi danas ostvarila svoje ciljeve

U spomen na prvu žrtvu Domovinskog rata

Da je živ, ove bi godine slavio 40. rođendan. No, on je s 20 godina odlučio postati jedan od prvih hrvatskih redarstvenika, a s 21 postao je i prva hrvatska žrtva u Domovinskom ratu. Tako je Josip Jović ušao u našu povijest.

Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća kod spomenika na Plitvičkim jezerima 31. ožujka obilježena je 18. godišnjica njegove pogibije i akcije Plitvice, u kojoj je ranjeno sedam hrvatskih redarstvenika. Uz članove obitelji Jović, prvog žrtvi u Domovinskom ratu počast su odala državna izaslanstva, predstavnici županijskih i lokalnih vlasti te braniteljskih udruga. U ime Predsjednika Republike vijenac je položio general pukovnik Slavko Barić, zamjenik načelnika Glavnog stožera OSRH-a, u ime predsjednika Hrvatskog sabora potpred-

sjednik Vladimir Šeks, a u ime premijera potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor. U izaslanstvu Vlade, uz potpredsjednicu Kosor, bili su ministri obrane i unutarnjih poslova Branko Vukelić i Tomislav Karamarko te ministar mora, prometa i infrastrukture Božidar Kalmeta.

U prigodnim obraćanjima okupljenima svi su isticali veličinu žrtve prvog hrvatskog redarstvenika i važnost očuvanja vrijednosti Domovinskog rata, kao i uspomene na sve hrvatske žrtve. "Danas se sjećamo Josipa Jovića i hrvatskih branitelja koji su vodili oslobodilački i pravedan obrambeni rat. Da nije bilo njihova djela, Hrvatska ne bi danas ostvarila svoje ciljeve", rekla je Jadranka Kosor, dodavši da Jovićeve žrtve dokazuje da je Domovinski rat bio pravedan, obrambeni i oslobo-

Ministar Vukelić je istaknuo da su upravo branitelji zaslužni i za skori ulazak Hrvatske u NATO te je podsjetio i na simboliku pristupanja Josipa Jovića hrvatskim redarstvenicima 5. kolovoza 1990. s pobjedonosnim 5. kolovoza 1995., kada je u operaciji Oluja oslobođena Hrvatska, poručivši: "Ulazak u NATO naš je dug prema vitezovima koji su ugradili svoje živote u temelje hrvatske slobode"

diteljski. Prisjećajući se *Krvavog Uskrsa*, general Barić uputio je riječi zahvale Josipu Joviću i svim braniteljima koji su bili sudionici akcije Plitvice, kao i drugih vojno-redarstvenih akcija i operacija, ističući da hrvatski branitelji nisu imali vojnu izobrazbu, nego hrabrost i odlučnost kojom su branili i obranili svoju domovinu. Napominjući da je Jović jedna od oko petnaest tisuća hrvatskih žrtava palih u Domovinskom ratu, Šeks je posebno izrazio zahvalnost njegovoj majci Mariji, kao i svim majkama poginulih hrvatskih branitelja.

Prisjećanje na prvu žrtvu u Domovinskom ratu završilo je zajedničkom molitvom, koju je predvodio vojni ordinarij biskup Juraj Jezerinac, a u skopu programa nastupila je i Klapa HRM-a "Sveti Juraj". Na komemoraciji je sudjelovala i karavana kornjanika, koji su u spomen na Josipa Jovića prešli 75 km od Ogulina do Plitvice. ■

U ime Predsjednika Republike vijenac je položio general pukovnik Slavko Barić

Fregata Francuske ratne mornarice "Commandant Birot" boravila je od 27. do 31. ožujka u posjetu HRM-u, tijekom kojega je provedeno zajedničko uvježbavanje na moru te svečano uručeno francusko vojno odličje Spomenica za Afganistan bojniku Zdravku Magdiću

Fregata Francuske ratne mornarice "Commandant Birot" uplovila je 27. ožujka u pomorsku bazu Lora, gdje je boravila nekoliko dana u posjetu HRM-u s ciljem jačanja suradnje dviju mornarica u nadzoru pomorskih putova.

Fregata "Commandant Birot" isplovila je iz francuske luke Toulon 20. ožujka, a na putovanju prema Splitu na brodu je bio i poručnik korvete Zoran Milak, pripadnik Obalne straže RH. "Ta plovidba bila je vrlo važna za mladog hrvatskog časnika, koji je na brodu obavljao sve zadaće kao član posade. Nije bilo razlike između francuskih časnika i njega. Moram reći da je uspješno izvršavao sve dužnosti koje su mu bile određene", rekao je zapovjednik fregate "Commandant Birot", kapetan korvete Ludovic Poitou, dodavši kako je boravak poručnika Milaka bio koristan jer im je pomagao u plovidbi kroz naše vode.

Zapovjednika francuskog broda primio je tijekom posjeta zapovjednik Obalne straže RH, viceadmiral Zdravko Kardum, koji ga je upoznao s ustrojem i zadaćama Obalne straže. Razgovaralo se i o mogućnostima buduće razmjene francuskih i hrvatskih pomorskih časnika na brodovima Francuske ratne mornarice odnosno brodovima Obalne straže RH. Kapetan korvete Poitou prenio je viceadmiralu Kardumu dio osobnih iskustava iz sudjelovanja njegova broda i posade u antipiratskim operacijama.

Održana je i svečanost uručena francuskog vojnog odličja Spomenica za Afganistan bojniku Zdravku Magdiću, koji je sudjelovao u misiji ISAF u sklopu 8. hrvatskog kontingenta. Za vrijeme boravka u Afganistanu, bojnik Magdić bio je savjetnik za uporabu vojne policije i vojnopolicijska pitanja u Regionalnom zapovjedništvu u Kabulu, kojim je zapovijedao francuski general La Bota. Bojnik Magdić zapovijedao je i Multinacionalnom satnijom vojne policije sastavljenom od vojnih policajaca hrvatskog, talijanskog, njemačkog i bugarskog kontingenta. Brigadni general Pierre Viliers, koji je preuzeo zapovijedanje od generala La Bote, izrazio je zadovoljstvo radom bojnika Magdića te iskazao želju da mu se dodjeli francusko vojno odličje, što je i učinjeno ovom prigodom. Vojno odličje Spomenica za Afganistan uručio mu je francuski

vojni izaslanik u RH, pukovnik Olivier Rouanet. Na svečanosti su bili nazočni i državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, zamjenik načelnika GS-a za operacije, kontraadmiral Zdenko Simičić, zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ante Urlić i drugi. Bojnik Magdić već je odlikovan talijanskim vojnim odličjem za doprinos u misiji ISAF.

U radnom dijelu posjeta fregate "Commandant Birot", 30. ožujka, članovi posade fregate održali su pripadnicima HRM-a predavanje na temu "Iskustva u borbi protiv piratstva". "Commandant Birot" boravio je od srpnja do listopada prošle godine u Indijskom oceanu, gdje su članovi posade sudjelovali u osiguranju slobodnog pomorskog prometa kroz Adenski zaljev i u vodama oko Somalije. Neizravno su sudjelovali u operacijama oslobađanja francuskih jahti "Carré d'As" i "Le Ponant", te u eskortu francuskih trgovačkih brodova. Isto tako su iznijeli svoja iskustva iz operacije Ujedinjenih naroda u vodama ispred Libanona - operacija "Impartial Behavior".

Na odlasku iz Republike Hrvatske, francuska fregata i ophodni brod HRM-a "Hrvatska Kostajnica" održali su zajedničko uvježbavanje na moru.

Ovo je bila prilika da hrvatski brod provjeri razinu usvojenih NATO navigacijskih i komunikacijskih procedura.

OJI HRM

Jačanje suradnje u nadzoru pomorskih putova

Više od 50 posto pripadnika bilo je najmanje jedanput u mirovnoj misiji, a neki su bili i po dva i više puta. Prvu pješačku satniju u misiju ISAF uputili su 2007. godine, a bili su i prvi koji su sudjelovali u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni...

2. mehanizirana

Kako bi se ustrojile u modernu mirnodopsku vojsku, naše su Oružane snage doživjele brojne transformacije. No cijelo to vrijeme na razne su načine nastavile njegovati svoju ratnu tradiciju i spomen na ljude i ratne postrojbe koji su u Domovinskom ratu dali neprocjenjiv doprinos u stvaranju hrvatske države. Jedno od jamstava da će tradicija legendarnih ratnih postrojbi nastaviti živjeti i dalje jest davanje njihovih naziva novoustrojenim postrojbama Hrvatske vojske. Tako u sastavu Gardijske oklopno-mehanizirane brigade tri bojne nose nazive naših ratnih postrojbi. Jedna od njih, koja na svojevrsan način nastavlja tradiciju ratne 7. gardijske brigade, jest 2. mehanizirana bojna *Puma*.

Riječ je o jednoj od dvije najveće postrojbe GOMBR-a, nastaloj preustrojem 2007. Krajem prošle godine, iz Varaždina je preselila u vojarnu u Našicama, a u skladu s DPR-om njezina konačna lokacija trebala bi biti vojni poligon Gašinci. Gotovo osamdeset posto djelatnika bojne dolazi iz varaždinskog kraja, a zapovjednik *Puma*, koji je bio i nositelj preustroja, jest bojnik Robert Horvat. Svoj ratni put bojnik Horvat je započeo 1991. u Kunama. Na početku našeg razgovora, u kojemu nam je predstavio 2. mehaniziranu bojnu, podsjetio je na bogati ratni put 7. gardijske brigade, koja je, kako je istaknuo, dala neprocjenjiv doprinos u stvaranju i hrvatske vojske i države. "Teško mi je uvijek kad netko od starih ratnika odlazi iz sustava jer svatko od njih odnosi dio sebe i dio duha postrojbe." No tradicija i duh *Puma* nastavlja živjeti i u novim pripadnicima 2. mehanizirane bojne, za koju se, s obzirom na to da je prosječna dob njezinih pripadnika 32 godine, doista može reći da je mlada. Imati u postrojbi mlade ljude bojnik Horvat vidi kao veliku prednost jer ih kako kaže, ne veže mjesto i spremni su prihvatiti izazove te stalno težiti nečemu novom. Uz osnovnu zadaću *Puma*, kao uostalom i ostalih sastavnica Hrvatske vojske, izgradnju i održavanje stupnja bojne spremnosti te sudjelovanje u zaštiti suvereniteta i teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske, njihova

je najvažnija namjena u mirnodopskom razdoblju sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama. "Više od 50 posto naših pripadnika bilo je najmanje jedanput u mirovnoj misiji, a neki su bili i po dva i više puta", napomenuo je bojnik Horvat te dodao kako su sigurno jedna od postrojbi čiji su pripadnici najviše sudjelovali u međunarodnim operacijama.

U 13. HRV-CON-u, u misiji ISAF u Afganistanu, glavninu snaga Pješačke satnije čine pripadnici *Puma*

bojna PUMA

sliko Tomislav BRANDT

Za sudjelovanje u misiji UNDOF dobili su brojne pohvale

Zapovjednik Puma,
bojnik Robert Horvat

Prvu pješačku satniju u misiju ISAF uputili su 2007. godine, a bili su i prvi koji su sudjelovali u misiji UNDOF na Golanskoj visoravni. Bojnik Horvat s ponosom ističe kako su svoju satniju, koja je za sudjelovanje u misiji UNDOF dobila brojne pohvale, pripremili u iznimno kratkom roku. To i ne čudi jer su pripadnici *Puma* vrhunski profesionalci, dobro obučeni i uvijek spremi za akciju, a sve to zbog dobre i kvalitetne obuke koju redovito provode. "Ova postrojba ima tradiciju koju i dalje negujemo, a to se vidi na obučenosti našeg kadra", napominje bojnik Horvat. Brigada im daje smjerni-

ce, a bojna za sudjelovanje u međunarodnim misijama provodi obuku razine satnije. Obuka je sveobuhvatna, a u nju ugrađuju i sva iskustva pripadnika iz misija.

I u 13. HRVCON-u u misiji ISAF u Afganistanu glavninu snaga pješačke satnije čine pripadnici *Puma*. Bojnik Horvat je napomenuo i kako ih je Zapovjedništvo brigade odredilo kao postrojbu koja bi, uz 1. mehaniziranu bojnu *Sokolovi*, trebala najviše sudjelovati u međunarodnim operacijama te je uz to vezan i najveći dio njihove obuke.

Osim na vojnom poligonu Gašinci, obuku provode i u Središtu za borbenu obuku u Slunju te u Simulacijskom središtu u Zagrebu. U bojni veliko značenje pridaju i učenju engleskog jezika, a specifični su po tome što jedini imaju fonolaboratorij. To bojnik Horvat ističe kao veliku prednost. Imaju četiri instruktora predavača engleskog jezika i svakodnevno se od 14 do 16 sati, drži nastava. To je samo jedna od brojnih aktivnosti koje se provode na razini bojne, a sve kako bi imali što bolje obučene ljude. Bojna se sastoji od šest satnija, od kojih su tri mehanizirane. Uz njih imaju i Satniju za vatrenu potporu, Logističku satniju i Zapovjedništvo bojne, a sve cjeline 2. mehanizirane bojne uvijek su spremne za provođenje svih zadaća koje se pred njih postave. To su već i dokazali, a s obzirom na kvalitetan kadar i predanost poslu nema ni najmanje sumnje da će tako nastaviti i dalje. ■

Bojna se sastoji od šest satnija, od kojih su tri mehanizirane. Uz njih imaju i Satniju za vatrenu potporu, Logističku satniju i Zapovjedništvo bojne

Izaslanstvo HRM-a na 6. ADRION seminaru

U Tivtu u Crnoj Gori održan je od 17. do 19. ožujka 6. ADRION seminar, na kojemu su, uz predstavnike OS Albanije, Crne Gore, Grčke, Italije i Slovenije, sudjelovali i predstavnici HRM-a, kapetan bojnog broda Boris Katičin, zamjenik zapovjednika Obalne straže RH, poručnik bojnog broda Marinko Rubić iz Odjela N-3 Zapovjedništva HRM-a, poručnik fregate Jakša Mišković, zapovjednik desantnog broda minopolagača DBM-82 KRKA i nadnarednik Ivan Mihaljević.

U radu seminara sudjelovale su dvije skupine, Upravljačka i Radna. Temeljna zadaća Upravljačke skupine bila je provedba konferencije o ekološkoj zaštiti Jadranskog i Jonskog mora, a temeljna zadaća Radne skupine provedba glavne planske konferencije za međunarodnu vojnu vježbu ADRION LIVEX 09, koja će se ove godine održati u Albaniji.

U sklopu seminara održano je predavanje na temu Zaštita morskog okoliša. Sve su države sudionice imale prezentacije a na kraju je usuglašeno da domaćin sljedećeg ADRION seminara, koji će se održati u veljači ili ožujku 2010. godine, bude Talijanska ratna mornarica. Također je predloženo da se vježba ADRION CAX i ADRION seminari ubuduće održavaju svake godine, a vježbe ADRION LIVEX svake druge. Talijanska ratna mornarica također je ponudila domaćinstvo sljedeće vježbe ADRION CAX te predstavila prijedlog web-stranice ADRION zajednice.

Seminar je bio veoma koristan, jer se raspravljalo o mogućnostima što kvalitetnije regionalne suradnje zemalja jadransko-jonskog bazena, članica projekta ADRION. Težište suradnje stavljeno je na ekološku zaštitu morskog okoliša Jadranskog i Jonskog mora te nadzor pomorskog prometa. OJI HRM

REPUBLIKA HRVATSKA MINISTARSTVO OBRANE Uprava za ljudske resurse

u suradnji s učilištima raspisuje NATJEČAJ

za stipendiranje studenata od prve godine preddiplomskih studija, u statusu kadeta, za stjecanje akademskog naziva prvostupnika, od akademske godine

2009/2010. na:

SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

1. Fakultet elektrotehnike i računarstva

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

2. Fakultet strojarstva i brodogradnje

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

3. Prirodoslovno-matematički fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

4. Kineziološki fakultet

- preddiplomski sveučilišni studij kineziologije

5. Fakultet prometnih znanosti

- studij aeronautike-vojni piloti

6. Ekonomski fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

7. Filozofski fakultet

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

8. Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije

- svi preddiplomski sveučilišni studiji

II. TEHNIČKOM VELEUČILIŠTU U ZAGREBU

- svi preddiplomski stručni studiji

III. SVEUČILIŠTU U SPLITU

1. Pomorski fakultet

- smjer Pomorska nautika

- smjer Brodogradnja

2. Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje

- preddiplomski sveučilišni studiji:

- Elektrotehnika i informacijska tehnologija

- Strojarstvo

- Računarstvo

- Industrijsko inženjerstvo

- preddiplomski stručni studiji:

- Elektrotehnika

- Strojarstvo

- Računarstvo

3. Građevinsko-arhitektonski fakultet

- svi preddiplomski stručni studiji

Uvjeti koje kandidat/kandidatkinja mora ispunjavati:

- isključivo državljanstvo Republike Hrvatske;

- rođen(a) 1989. godine ili kasnije;

- upisana 1. godina redovitog studija (u srpnju ili rujnu 2009.) bez plaćanja ili uz plaćanje;

- ispunjavanje propisanih kriterija za kadeta temeljem psihologijskog ispitivanja i zdravstvenih pregleda;

- zadovoljavanje sigurnosnih kriterija.

Rok za podnošenje prijava jest 30. travnja 2009. Prijave se podnose uredima za obranu u kojima se kandidati nalaze u evidenciji vojnih obveznika,

odnosno po mjestu prebivališta za žene.

Kandidati trebaju dostaviti:

- zamolbu sa životopisom, adresom i brojem telefona;

- presliku domovnice, rodnog lista i svjedodžbe četvrtog razreda srednje škole ili uvjerenje o njegovu pohađanju;

- uvjerenje o nekažnjavanju ne starije od 6 mjeseci;

- potvrdu u upisanom 1. semestru na fakultetu navedenom u natječaju (dostavlja se nakon upisa na fakultet u srpnju ili rujnu 2009.).

Potrebne **preslike dokumenata nije potrebno ovjeravati kod javnog bilježnika**. Nakon završenog odabira kandidata, dokumenti se ne vraćaju kandidatima koji nisu ispunili sve potrebne uvjete natječaja. Originalni dokumenti bit će traženi samo od kandidata koji uđu u konačni odabir.

Tijekom školovanja kadetima je osigurana:

- mjesečna stipendija u iznosu od 800,00 kn do 1.600,00 kn (ovisno o godini studija);

- smještaj, hrana i prijevoz;

- obvezatna literatura;

- po završenom školovanju posao u OSRH.

Informacije u svezi s natječajem mogu se dobiti u uredima za obranu ili na internet stranici www.morh.hr.

INSPIRIRAN ZRAKOPLOVSTVOM

Švicarski proizvođač satova Tissot predstavio je model T-Touch Expert Pilot. Riječ je o satu čiji je brojčanik inspiriran zrakoplovstvom, a na okretni obroč brojčanika ucrtane su strane svijeta. Sat je hibridni, analogni, s digitalnim zaslonom između 4 i 8 sati. Kućište je od titana, a staklo je safirno s dvostrukim antirefleksnim premazom. Osim sata ima i funkcije vječnog kalendara, štoperice, dvostrukog alarma, barometra s indikatorom promjene vremena, visinomjera, kompasa, prikaza azimuta, termometra. Sat dolazi s titanijskom narukvicom ili kožnim remenčićem. Funkcijama se pristupa pritiskanjem posebnih oznaka na staklu sata.

M. PETROVIĆ

Foto: SwissTime

Maestralprom d.o.o.
Donji Prečac 9, Zagreb
Info@maestralprom.hr

Tel/Fax: 01/24 22 373
www.maestralprom.hr

RX4019
S3D016U

MAGLITE®

MagLite svjetiljke su sastavni dio vojne opreme NATO-vih vojnih snaga te svaka svjetiljka ima izgravirani serijski broj. Ove svjetiljke imaju jamstvo 10 godina, a servis im je besplatan.

Karakteristike MagLite svjetiljaka:

- kućište je izrađeno od aloksiranog aluminija
- svjetiljka nije podložna hrđanju
- vodootporna je (nije namjenjena za ronjenje)
- mogućnost fokusiranja snopa svjetla

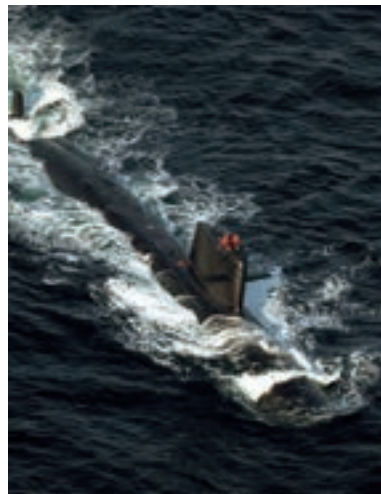
RUSKO VOZILO OTPORNO NA MINE

Ruska tvrtka VPK razvila je prototip novog terenskog vozila konfiguracije 4X4 otpornog na mine, a nazvanog SPM-3. Vozilo je namijenjeno za zaštitu granica, protuteroristička i protupobunjenička djelovanja. Dugo je 5,9, široko 2,5 i visoko 2,6 metara, te ima klirens od 0,5 m. Pokreće ga dizel-motor YaMZ-7601, koji razvija maksimalnu

snagu od 222 kW. Vozilo mase 12 tona ima nosivost od dvije tone. Kreće se najvećem brzinom do 90 km/h. Velikoj prohodnosti pomaže i sustav kontrole i reguliranja tlaka u gumama, kojim se upravlja s vozačeva mjesta. Vozilo je namijenjeno za prijevoz do osam ljudi; vozač i zapovjednik tima naprijed i šest članova tima otraga. Vozilo raspolaže dvama prednjim bočnim vratima, zadnjim vratima i krovim otvorima kroz koje se može napustiti vozilo ili borbeno djelovati u slučaju potrebe. Preglednost iz vozila je veoma dobra zahvaljujući prozorima od neprobojnog stakla.

V. SUPERINA

DOSTAVA PRVE MALEZIJSKE PODMORNICE

Francuska vojno-brodograđevna grupacija DCNS je dostavila prvu od dviju ugovorenih podmornica Scorpene, KD Tunku Abdul Rahman malezijskoj Kraljevskoj ratnoj mornarici tijekom svečanosti održane u Toulonu potkraj siječnja ove godine. Nakon uspješno završenih probnih plovidbi potkraj prosinca 2008., dolazak ove 67,5 m dugačke podmornice u Maleziju se očekuje početkom druge polovice 2009. Tijekom probnih plovidbi uspješno je ispitano temeljno naoružanje ispaljivanjem žicom navođenih torpeda WASS Blackshark i protubrodskih projektila MBDA Exocet SM-39. Primopredaja druge podmornice u klasi KD Tun Razak očekuje se potkraj ove godine.

DCNS je do sada zaprimio ukupno 10 narudžbi u svjetskim razmjerima, od toga šest za Indiju, po dvije za Maleziju i Čile, a izgledno je da će se i Brazil odlučiti za nabavu četiriju podmornica ovoga tipa.

M. PTIĆ GRŽELJ

LANSIRAN SEDMI GPS IIR SATELIT

Iz postaje Američkog ratnog zrakoplovstva na Cape Canaveralu, na Floridi, tvrtka Lockheed Martin obavila je 24. ožujka lansiranje novog moderniziranog GPS IIR satelita. Riječ je o sedmom od ukupno osam satelita iz obitelji GPS IIR satelita, a koji nosi oznaku GPS IIR-20(M).

Satelit GPS IIR-20(M) je modernizirana inačica GPS IIR satelita, koja ima novu opremu koja uključuje niz poboljšanja operativnih sposobnosti satelita, te poboljšanje performansi navigacijskog signala za civilne i vojne potrebe. Uz to, lansirani satelit nosi i opremu pomoću koje će se probno emitirati treći signal za civilne potrebe, koji će biti lociran na L5 frekvenciji (1176.45MHz), što je u cijelosti u skladu sa zahtjevima međunarodnog radiofrekventnog spektra.

Svaki IIR-M satelit uključuje modernizirani antenski panel koji omogućava znatno jači i bolji prijam GPS signala na zemlji. Također, uključuje i dva nova vojna signala povećane preciznosti, jače enkripcije i jače otpornosti na elektronička ometanja. Drugi civilni signal pak omogućava otvoreni pristup njegovim korisnicima na različitim frekvencijama.

I. SKENDEROVIĆ

UKRAJINA KREĆE U FINANCIRANJE AN-70

U sklopu posjeta tvorničkom pogonu Aviant Kiev, koji je dio velikog koncerna Antonov State Aircraft Building Concern, povodom isporuke prvog primjerka novog putničkog aviona An-148, ukrajinska premijerka Julija Timošenko istaknula je spremnost ukrajinske vlade da financijski podupre i program vojnog transportnog aviona nove generacije An-70. U skladu s traženjem ukrajinskog ministarstva obrane vlada će osigurati financijska sredstva za proizvodnju dva produkcijska primjerka transportera An-70, za potrebe ukrajinskog ratnog zrakoplovstva.

Koncern Antonov od takve vladine odluke očekuje mnogo, jer pokretanje serijske proizvodnje An-70 u Harkovu otvara znatno više prostora za dodatne domaće, ali i prve inozemne narudžbe tog ukrajinskog transportera nove

generacije koji je, zbog svojih dobrih odlika i prihvatljive cijene, nepravedno zapostavljan. U zrakoplovnoj javnosti može se sresti kategorizacija Antonova An-70 kao aviona koji svojim odlikama nadmašuje američki C-130J Super Hercules, od koga je cjenom prihvatljiviji, a kojem je najveći nedostatak taj što koncern Antonov nema tržišnu snagu poput američke tvrtke Lockheed Martin. Također, smatra se da je nepra-

vedno zapostavljan u nedavnim natječajima u Europi i svijetu u kojima su kao kandidati dominirali avioni C-130, CASA 295M ili pak C-27J Spartan. Pokretanja proizvodnje An-70 ima i dodatni značaj, pogotovo ako se uzme u obzir veliko kašnjenje s EADS-ovim programom transportnog aviona Airbus A400M, čija se isporuka ne očekuje prije 2012. godine.

I. SKENDEROVIĆ

Sigurnost ima budućnost

Kad se radi o složenim sustavnim rješenjima za oružane zračne snage, pravi smo partner za Vas. Našim klijentima pružamo podršku prvoklasnom kvalitetom i inovativnim tehnologijama. U potpunosti razumijemo Vaše zahtjeve i Vaše okruženje te mislimo i djelujemo u Vašim dimenzijama.

EADS Defence & Security – Networking the Future

www.eads.com

MALTA NABAVLJA NOVE PATROLNE BRODOVE

Pomorski divizion malteških oružanih snaga nabavit će do kraja 2009. četiri nova obalna patrolna broda od australske brodograđevne tvrtke Austal. Namijenjeni zadaćama nadzora teritorijalnog mora, ovi aluminijski brodovi duljine 21,1 m imaju glisersku formu trupa kojom se postiže maksimalna brzina od 26 čv. Svaki brod ima predviđena mjesta za ugradnju strojnica kalibra 12,7 mm i 7,62 mm dok je broj posade ograničen na osam članova. Nakon višemjesečnog međunarodnog ponudbenog procesa, sredinom veljače ove godine tvrtki Austal je dodijeljen ugovor vrijednosti 9,6 milijuna eura za dostavu četiriju brodova u skladu sa zahtijevanim specifikacijama naručitelja.

Izgledno je da će nova klasa obalnih patrolnih brodova zamijeniti dva lučka patrolna broda klase Swift te dva obalna patrolna broda klase Bremse izgrađenih početkom 1970-ih.

M. PTIĆ GRŽELJ

Latvija, jedna od tri baltičke države koje su nezavisnost stekle raspadom SSSR-a, prolazi put reformi obrambenog sektora sličan svim tranzicijskim državama

LATVIJSKE ORUŽANE SNAGE

Sve tri baltičke države, pa tako i Latvija, nezavisnost su dočekale bez vlastitih oružanih snaga koje je trebalo postupno izgraditi od samih temelja. Rabeći iskustva i resurse bivšeg SSSR-a i primjenjujući odgovarajuća strana iskustva, Latvija je krenula na mukotrpan put ustrojavanja nacionalnih OS.

Tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća ustrojena je organizacijska struktura, uspostavljeni temeljni infrastrukturni potencijali te se počelo s nabavom odgovarajuće opreme.

Istodobno je Latvija krenula putem članstva u NATO-u i EU, što je 2004. uspješno okončano ulaskom u članstvo tih organizacija.

Zadaće

Temeljna pitanja na koje latvijski OS mora dati kom-

petentne odgovore ista su kao i u svim drugim sličnim državama: kako razviti sigurnost za XXI. stoljeće, kako ustrojiti priuštivu, učinkovitu, fleksibilnu i razmjestivu oružanu silu koja će štiti temeljne interese i vrijednosti latvijskog društva te omogućiti učinkovit doprinos kolektivnoj sigurnosti i sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama izvan matičnog nacionalnog teritorija.

Stvaranje novog vojnog koncepta nametnulo se kao temeljna odrednica obrambene politike koja treba naći odgovor na vječno pitanje: kako s ograničenim resursima osigurati ostvarivanje svih postavljenih ciljeva?

Izdvajanja za obranu 2008. iznosila su 380 milijuna eura. Da bi se vidjelo koliko je napora cijela država uložila u jačanje i razvoj obrambenih sposobnosti Latvije, spomenimo da je prije tri godine, 2005. izdvajanje

za obranu bilo 163 milijuna eura. U samo nekoliko godina se, zahvaljujući ponajviše stalnom jačanju nacionalne ekonomije, udjel za obranu u državnom proračunu sasvim približio proklamiranom cilju od 2% BDP-a.

Jačanje financijske moći obrambenog sektora omogućio je nekoliko važnih pomaka koji su pridonijeli ili će pridonijeti u skorjoj budućnosti jačanju nacionalnih obrambenih kapaciteta te latvijskih oružanih snaga.

Najvažniji je korak učinjen 2007. kad je uvedena profesionalna vojska kao temeljni uvjet za veće i kvalitetnije sudjelovanje u međunarodnim mirovnim misijama.

Latvijske oružane snage broje ukupno 5600 pripadnika, ali je za 2009. planom razvoja predviđeno povećanje na 5700, a 2010. na 5800 pripadnika.

Latvija je članica NATO-a i EU-a pa su i obveze koje se pred oružane snage postavljaju ozbiljne, a za njihovo je ispunjavanje potrebno osigurati učinkovit vojni ustroj i odgovarajuće materijalne pretpostavke.

Zato su i pokrenuti programi modernizacije opreme nužne za povećanje operativne učinkovitosti. U tijeku su procesi nabave protuminskih brodova, lakog PZO sustava RBS -70, komunikacijskih sustava, protuoklopnih vođenih projektila, sustava za nadzor mora, logističke opreme te opreme i osobnog oružja. Započeli su ili su u pripremi projekti nabave radara za nadzor zračnog prostora te ophodnih brodova. Priprema se i projekt nabave kotačnog oklopnog vozila.

Struktura OS-a

Najbrojnija sastavnica latvijskog OS-a jest kopnena vojska s 4200 osoba. Temeljne zadaće te grane OS-a jesu priprema i provedba obrane nacionalnog teritorija, priprema i sudjelovanje u međunarodnim operacijama, ispunjavanje obveza preuzetih članstvom u NATO-u te pružanje pomoći civilnim institucijama za prevladavanje kriznih stanja.

Temeljna operativna snaga latvijske kopnene vojske jest brigada kopnenih

snaga. Zapovjedništvo brigade ustrojeno je 2004., a temeljne su mu zadaće operativno zapovijedati brigadom, provedba uvježbavanja brigade, provedba međunarodnih vježbi, te priprema i sudjelovanje u međunarodnim operacijama.

Brigada će u idućih desetak godina proći opsežnu transformaciju kako bi 2020. bila još spremnija za obranu nacionalnog teritorija te za održivo raspoređivanje bojne u NATO vođenu međunarodnu operaciju.

Razvoj brigade odvijat će se u tri vremenski definirane faze. Prva faza obuhvaća razdoblje od 2009. do 2012. i predviđa jačanje kapaciteta za proved-

informativsko-komunikacijskog sustava koji će znatno povećati sposobnost zapovijedanja i mogućnost optimalnije uporabe resursa brigade.

U drugoj fazi od 2013. do 2016. provodit će se program mehanizacije postrojbi uvođenjem borbenog vozila pješništva. Zasad nema jasnih podataka o tome hoće li biti kotačno ili gusjenično. Ojačat će se i izvidničko-nadzorno-ciljnički kapaciteti kao integralni dio brigadnog sustava vođenja (C2).

Treća faza od 2017. do 2020. predviđa uvođenje ustroja mehanizirane brigade. Dotad bi cijela brigada trebala imati pune borbene sposobnosti i

Protuminska borba jedna je od osnovnih zadaća Latvijske ratne mornarice

bu zadaća te uspostavu jedne ad-hoc skupine razine bojne.

U prvoj fazi razvoja uz predviđeno ustrojavanje borbene skupine razine bojne treba dosegnuti status pune interoperabilnosti s drugim NATO borbenim skupinama.

U tom se razdoblju planira i integriranje dvije bojne Nacionalne garde (Zemessardze) u obučni ciklus brigade.

Pri nabavi opreme prioritet je na opremi koja će podupirati ostvarenje planiranih funkcija. Tako će se nabaviti potrebna sredstva veze, vozila i ostalo potrebno za uspješno djelovanje.

Ambiciozniji je plan nabava, izgradnja i uvođenje u uporabu zapovjednog

ostvarivati sve predviđene operativne mogućnosti.

Proces mehanizacije bit će završen do kraja, a i razvoj kapaciteta za inženjersku potporu u borbenim uvjetima. Trebala bi biti dovršena i operativno spremna postrojba za paljbenu potporu. To će se vjerojatno postići nabavom modernog topničkog sustava, a o tipu i vrsti još nema detaljnijih podataka.

Latvijsko ratno zrakoplovstvo

Nakon ponovne uspostave nezavisnosti Latvija je 17. lipnja 1992. ponovno ustrojila ratno zrakoplovstvo.

Sukladno latvijskom Zakonu o obrani zadaće su mu nadzor zračnog prostora,

zadaće potrage i spašavanja te transportne zadaće u zemlji i za potrebe sudjelovanja u mirovnim misijama u inozemstvu.

Temeljne vrijednosti latvijskog RZ-a su osoblje, njegovanje kreativnog pristupa, kompetentnost, kohezija i suradnja s članicama NATO-a i partnerskim državama. Od suradnje s partnerima spomenimo zajedničke vježbe i razne oblike školovanja sa Švedskom, Ukrajinom, Litvom, Norveškom, Njemačkom, SAD-om, Francuskom, Danskom.

Glavne modernizacijske aktivnosti su jačanje kapaciteta za zaštitu zračnog prostora, razvoj sustava za nadzor zračnog prostora, jačanje kapaciteta protuzračne obrane, razvoj kapaciteta za potragu i spašavanje i kapaciteta za zračni transport.

Latvija, u suradnji s Litvom i Estonijom, sudjeluje u projektu BALTNET. Riječ je o zajedničkom baltičkom sustavu za nadzor zračnog prostora. Glavna baza latvijskog RZ je Lielvarde, a brojno stanje je 300 ljudi.

Sudjelovanje u mirovnim misijama konačni je test sposobnosti moderne vojske

Od opreme imaju jedan laki transportni avion Let L410UVP, 10 aviona An-2 i 3 Wilga 35A. Helikoptersku komponentu čine 2 helikoptera Mi-2 i 4 helikoptera Mi-8MTV-1.

Latvijska ratna mornarica

Latvijska je ratna mornarica na najočiti način pokazala problem Latvije kao pomorske države. Naime, u Baltičkom je moru tijekom I. i II. svjetskog rata položeno više od 80 000 raznih mina. Iako dosad nasreću nije bilo težeg incidenta, treba reći kako je riječ o golemoj količini mina na malom prostoru i u relativno plitkom moru. Uz to, Baltička obala je gusto napučena i mnogo trgovačkih ruta vodi kroz pomorska prostranstva tog tamnozelenog mora. O tim rutama ovisi dobar dio ekonomije baltičkih država.

Zato je jedna od temeljnih zadaća latvijske mornarice protuminska borba, a najveći dio plovila su lovci mina i minolovci. Uz protuminsku borbu, glavne zadaće su i obavljanje poslova obalne straže kao što su potraga i spašavanje

te nadzor ribolova i mogućih ekoloških zagađenja.

Glavne luke su Daugavgriva (blizu glavnog grada Rige) i Liepaja u zapadnom dijelu Latvije. Mornarica broji 600 ljudi, a uz zapovjedni brod Vidar i hidrografski brod Byskes glavninu snaga čine lovci mina klase Imanta (naručeno ih je pet, riječ je o bivšim nizozemskim brodovima klase Alkmaar) i jedan lovac mina Namejs (bivši njemački brod klase Lindau). Imaju i dva minolovca klase Viesturs (bivša njemačka klasa Kondor II).

Za ophodne zadaće imaju 4 broda klase Bulta te još 9 manjih brodova za potrebe obalne straže.

Inače, od tvrtke Abeking & Rasmussen naručeno je 5 novih ophodnih brodova.

Planovi razvoja usmjereni su na jačanje i modernizaciju protuminskih sposobnosti, nabavu ophodnih brodova za potrebe obalne straže i nadzora morskih prostranstava Baltika te izgradnju obalnog nadzornog sustava koji će omogućiti bolji uvid u zbivanja ispred obala Latvije. ■

Samovozni PZO sustavi malog dometa (I. dio)

Samovozni protuzračni raketni sustavi malog dometa zbog svoje su male mase i veličine oduvijek bili prikladni za ugradnju na laka vozila dobre pokretljivosti. A dobra im je pokretljivost omogućavala da obavljaju široki spektar zadaća, od zaštite konvoja pa do obrane isturenih borbenih položaja na teško prohodnim terenima. Do pojave prvih PZO raketnih sustava malog dometa, standardno PZO oružje za obranu na malim udaljenostima bili su malokalibarski topovi i teške strojnice. Da bi topničko oružje bilo učinkovito protiv brzih ciljeva kao što su borbeni avioni s turboblaznim pogonom, morali su dobiti radarske i optičke sustave za usmjerenje paljbe. Da bi se posadu, streljivo i sve osjetljive elektroničke sustave zaštitilo od

protivničke paljbe, mora ih se staviti u kupolu. Sve to dovodi do povećanja mase koja zahtijeva uporabu velikog vozila. Znatno manji i lakši protuzračni vođeni projektili zahtijevaju i znatno manja vozila. Tako su projektili, koji su u operativnu uporabu ušli početkom osamdesetih godina XX. stoljeća, kao što su Stinger i Mistral, koji su inače namijenjeni lansiranju s ramena vojnika ili s lakog postolja, ubrzo prilagođeni i za uporabu s lakih terenskih vozila.

Korporacija Boeing je 1. studenog 2008. proslavila dvadesetogodišnjicu isporuke prvog M1097 Avenger SHORAD (SHORt-RANGE Air-Defence) sustava američkoj vojsci. Od tada je američkoj vojsci, nacionalnoj gardi, marinskom korpusu i stranim kupcima isporučeno više od 1100 Avengera. ■

Unatoč naizgled nepogodnom okruženju, prodaja, a time i razvoj, samovoznih PZO sustava malog dometa i dalje ide jako dobro

Igor SPICIJARIĆ

Nuklearno oružje, balistički raketni projektili Agni III, suvremeni krstareći projektili, domaći nosač zrakoplova ADS i nuklearna ATV balistička podmornica samo su vrh ledenog brijega indijskog vojno-razvojnog programa u službi osiguranja najvažnijih indijskih strateških i geopolitičkih interesa

INDIJSKA RATNA MORNARICA

- izgradnja, nabava i procesi modernizacije flote

Indijska ratna mornarica (Indian Navy – IN) jest najbrže rastuća pomorska sila južne i jugoistočne Azije. U sklopu dviju indijskih flota (istočne i zapadne) operativno djeluje 139 borbenih jedinica (površinskih brodova i podmornica). Strateški je cilj indijskog mornaričkog vrha da u sljedećih 15 godina, odnosno do 2022., IN raspolaže sa 160 ratnih brodova i 400 mornaričkih zrakoplova i helikoptera. Nukleus te velike flote činila bi tri nosača zrakoplova, četrdesetak velikih površinskih brodova (razarači i fregate posljednjih generacija) i podvodna flota od najmanje 20 podmornica naprednih mogućnosti. Da bi dostigli zacrtane strateške veličine, IN

je naručio razvoj i izgradnju ukupno 37 novih borbenih jedinica, od kojih je njih 20 u različitim stupnjevima izgradnje, a ostatak od 17 borbenih jedinica u fazi projektiranja. Indijski kapaciteti dopuštaju izgradnju prosječno triju većih plovnih površinskih jedinica godišnje, ali tim kapacitetima svakako treba pribrojiti i mogućnosti privatnog brodograđevnog sektora, koji je stimuliran od države da se uključi u razvoj i modernizaciju mornaričkih snaga.

Prema stanju s kraja prošle i početka 2009. godine, IN raspolaže jednim starim nosačem zrakoplova Viraat (bivši Hermes, britanska klasa Centaur od 28 700 t). Nakon posljednje modernizacije

u razdoblju 1999.–2001. nosaču je produljen radni vijek (porinut je 1953.) do kraja 2010. godine. Očekuje se da će ga IN zadržati u svojoj flotnoj listi barem još koju godinu poslije tog roka, dok ne pristigne obnovljeni ruski ski-jump nosač Gorškov, odnosno Vikramaditya, kako su mu Indijci dali ime. Organizacijski i politički problemi oko završetka toga za Indiju kapitalnog nosača traju već nekoliko godina. Rusi su ga prodali prilično povoljno, ali su tu kupovinu uvjetovali kupnjom njihovih palubnih zrakoplova MiG-29K i modernizacijom nosača u ruskim brodogradilištima. ■
(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojniki.hr)

SIKORSKY R-4

– prvi helikopter na svijetu

Ideja o stvaranju letjelice koja će polijetati okomito kao ptica stara je koliko i ideja stvaranja aviona. Još se u drevnim vedskim spisima spominju letjelice koje su mogle okomito polijetati i slijetati. Stari Europljani prvobitno su vjerovali da bi čovjek mogao letjeti kao ptica samo kad bi mogao napraviti odgovarajuća krila. Najpoznatiji dokaz o tim vjerovanjima jest antički mit o Dedalu i njegovu sinu Ikaru koji su se spasili iz zatočeništva na otoku Kreti, nakon što je Dedal napravio krila po uzoru na ptičja. I slavni je umjetnik i izumitelj Leonardo da Vinci 1488. godine napravio nacрте letjelice koja je trebala okomito polijetati i slijetati.

Iako su i u sljedećim stoljećima deseci inovatora pokušavali napraviti letjelicu s okomitim polijetanjem i slijetanjem, sve do industrijske revolucije u XVIII. stoljeću nisu postojali dostatnog snažni strojevi koji bi omogućili njihovu gradnju. Naziv helikopter prvi je 1861. godine uporabio Francuz Gustave de Ponton d'Amécourt, koji je tako nazvao svoj model letjelice na parni pogon. Unatoč činjenici da je helikopter, barem imenom, nastao znatno pri-

je, prvi veliki napredak na polju razvoja letjelica sa skraćenom stazom polijetanja i slijetanja u odnosu na avione, napravljen je tek pojavom autožira. Njegov je tvorac Španjolac Juan de la Cierva. Autožiri crpe silu uzgona tj. ostvaruju uzlet iz momenta sile, koji proizvodi konvencionalno postavljenu elisu i ostale elise na koje se prenosi snaga s pogonskog motora. Zbog toga autožiri mogu poletjeti samo ako imaju dostatno dugačak zalet, kao klasični zrakoplov. Mogu letjeti jedino pravocrtno naprijed, ne mogu lebdjeti na jednom mjestu, ali se mogu okomito spuštati i slijetati gotovo okomito. Iako su u odnosu na avion autožiri bili napredak, te su tijekom II. svjetskog rata posebno njemački inženjeri napravili nekoliko zanimljivih primjeraka, on ipak nije bio dovoljan ušao u širu vojnu uporabu. Zbog toga su tijekom II. svjetskog rata njemački i američki inženjeri intenzivno razvijali modele nadajući se da će njihovi helikopteri ući u operativnu uporabu prije njegova završetka. Sudbina je htjela da u tome uspije samo jedan – Igor Sikorski. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojn timer.hr)

Iako je prvi helikopter koji je mogao kontrolirano letjeti napravio Nijemac Henrich Focke 1936., prvi helikopter koji je ušao u operativnu uporabu bio je R-4 Igora Sikorskog

Zadiranje iranskog premijera Mosadika u angloameričke naftne interese dovelo je u kolovozu 1953. do rojalističkog vojnog udara protiv njega. Vojni udar je obnovio političku moć šaha Reze Pahlavija te utjecaj zapadnih naftnih kompanija koji je potrajao do islamske revolucije 1979.

IRAN 1953.

Iranska vojska na ulicama Teherana

Iranske zalihe nafte brzo su nakon otkrivanja zapele za oko europskim kompanijama, tako da je već 1901. godine tadašnji perzijski šah dopustio Anglo-perzijskoj naftnoj kompaniji šezdesetogodišnju koncesiju na eksploataciju nafte, plaćajući na taj način dug Velikoj Britaniji. Zahtjevi nacionalista za preispitivanjem ugovora sa stranim naftnim

kompanijama dobili su jasne konture 1943. Tada je u iranski parlament Medžlis izabran intelektualac Muhamed Mosadik. Iran se u to vrijeme nalazio pod okupacijom britanskih i sovjetskih vojnih snaga. Mosadik i njegova mala stranka Narodna fronta uspjeli su okupiti oko sebe skupinu nacionalističkih stranaka koje su željele zaštititi iransko naftno bo-

gatstvo. Usprotivili su se politici davanja koncesije Sovjetima na sjeveru Irana, a i htjeli su iskoristiti opadanje britanske moći u godinama nakon II. svjetskog rata. U travnju 1951., nakon ubojstva zapadnog premijera Razmare, Medžlis na mjesto premijera izabire Mosadika.

Još 1947. vlada je zatražila sudjelovanje u dobiti Anglo-iranske naftne

kompanije s prijedlogom da se dobit dijeli u jednakim omjerima umjesto dotadašnjih osam posto, koliko su dobivali. Kad je iranski zahtjev odbijen u Londonu, Medžlis je krajem travnja 1951., nekoliko dana prije Mosadikova imenovanja na mjesto premijera, prihvatio nacionalizaciju naftne industrije. Za odmazdu su Iranu uvedene ekonomske sankcije, što je dovelo do velikog pada u proizvodnji nafte. Velika Britanija je zamrzнула iransku imovi-

kao važnog hladnoratovskog saveznika te izbjegavale otvoreni sukob s Mosadikom. Iako Mosadik nije pokazao namjere približavanja Sovjetskom Savezu niti ideološki zaokret Irana ulijevo, London je, igrajući na kartu američkog straha od Sovjetskog Saveza, portretirao iranskog premijera kao komunista. Dvije godine poslije, dolaskom Dwighta D. Eisenhowera u Bijelu kuću, mijenja se politika Washingtona prema Iranu.

šah pobjegao u inozemstvo. No, četiri dana poslije, 19. kolovoza 1953. rojalistički časnici uz pomoć šahovih pristaša počinju vojni udar. Vojnim snagama je zapovijedao general Fazlollah Zahedi, koji će poslije postati premijer. Tenkovi iranske vojske ulaze u glavni grad te bombardiraju i premijerovu palaču koja je u sukobima zapaljena. Ukupno je u uličnim sukobima i vojnom udaru ubijeno stotinjak ljudi. Premijer Mosadik uspio je pobjeći iz meteža,

Mosadik je isprva uživao znatnu popularnost

Šah Reza Pahlavi vratio se u zemlju neposredno nakon puča

nu te uvela oštru pomorsku blokadu iranskih luka.

Ulog je nafta

Suočena s međunarodnim gospodarskim embargom koji je imao ozbiljne posljedice za nacionalno gospodarstvo, Mosadikov unutarnjopolitički položaj postupno se pogoršavao. Naime, njegova je politika naišla na otpor među rojalistima, ali i u radikalnim vjerskim krugovima, koji su dodatno poticale zapadne obavještajne službe. Iranski tisak se također okrenuo protiv njega, a njegova parlamentarna koalicija našla se pred raspadom. Premijer je parlamentarnu krizu pokušao riješiti raspuštanjem Medžlisa, zbog čega se uklopio u klišej diktatora što su ga pokušali stvoriti njegovi politički protivnici.

I dok je Velika Britanija odmah odlučno nastupila radi zaštite svojih ekonomskih interesa, Sjedinjene Države su početkom pedesetih gledale Iran

Skupina rojalističkih časnika iranske vojske otprije je bila u kontaktu s američkim veleposlanstvom u Teheranu planirajući rušenje Mosadika. Početkom 1953. State Department je naredio početak operacije "Ajax" čiji je cilj bio rušenje Mosadika. Akciju je vodio visoki časnik CIA-e Kermit Roosevelt, a na terenu ju je vodio operativac Donald Wilber. Američki obavještajci su, prema kasnijem Rooseveltovu priznanju u vlastitoj knjizi, inscenirali masovne demonstracije u Teheranu i ulične sukobe u kojima su zapaljene i džamije da bi zadobili potporu religioznih krugova protiv Mosadika. CIA je čak u ruralnim krajevima Irana organizirala gerilce, koji su u slučaju nepovoljnog raspleta situacije trebali postati oružana opozicija Mosadiku.

Rušenje Mosadika

Mladi šah Reza Pahlavi smijenio je 15. kolovoza 1953. Mosadika s mjesta premijera, ali on je odbio smjenu te je

no sljedećeg se dana predao generalu Zahediju. Mosadik je osuđen na smrt, a šah je "velikodušno" izmijenio kaznu na tri godine zatvora. Nakon puštanja iz zatvora Mosadik se povlači iz javnog života te umire 1967. godine. Na mjesto premijera dolazi general Zahedi, dok državni poglavar ostaje šah Reza Pahlavi. Odmah nakon vojnog udara ukinute su gospodarske sankcije Iranu, a Teheran je pozvao strane kompanije da obnove iransku proizvodnju nafte. Šahova politika nesuprotstavljanja zapadnim interesima i veliko socijalno raslojavanje iranskog društva izravno je dovelo do Islamske revolucije, koja ga je 1979. srušila s vlasti. Vrijedi napomenuti da je organiziranje vojnog udara u Iranu 1953. bio prvi vojni udar koji je američka CIA otvoreno priznala, a 2000. čak se američka državna tajnica Madaleine Albright otvoreno ispričala za zadiranje u iranske unutarnje odnose. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Specijalna emisija TV-Beograd - 2. listopada 1991. (I. dio)

Memoarsko gradivo Borisava Jovića o sjednici "Vrhovne komande OS SFRJ" održane 12., 14. i 15. ožujka 1991. zanimljivo je usporediti sa stenogramom te sjednice, koji je u skraćenoj verziji objavljen u tiskovini JNA "Narodna armija" (od 5. listopada 1991., str. 10-13). Preuzet je iz jednosatne emisije koju je "Služba za informisanje SSNO", pod naslovom "Ko izdaje zemlju", emitirala na TV-Beograd u "udarnom večernjem terminu" 2. listopada 1991. godine. Sadržaj stenograma koji donosimo u ovom i sljedećem broju Hrvatskog vojnika pokazuje dramatičnost sjednice, te iracionalne i, može se reći, arhaične stavove zapovjednika JNA. Nemogućnost provjere njegove autentičnosti podrazumijeva oprez u prihvaćanju svih navedenih podataka.

PRVA SEDNICA – 12.3.1991.

Dr. Borisav Jović: Otvaram ovu sednicu Predsjedništva SFRJ u funkciji Vrhovne komande oružanih snaga koju sam sazvao na zahtev saveznog sekretara za narodnu odbranu u funkciji Štaba Vrhovne komande oružanih snaga. Za današnju sednicu predviđena je jedna tačka dnevnog reda: Stanje u zemlji i zadaci Vrhovne komande oružanih snaga. Sednici prisustvuju svi članovi Predsjedništva, izuzev Janeza Drnovšeka koji je uredno pozvan na sednicu i očekivali smo da će doći, međutim nije jasno iz kojih razloga nije došao. Predlažem da na početku odmah dam reč drugu Kadrijeviću.

Veljko Kadrijević: (...) Na delu je perfidan i do kraja razrađen koncept razbijanja Jugoslavije. Njegove uporišne tačke čini težnja da se politikom svršenog čina blokiraju osnovne funkcije federalne države, da se uporedo sa razgradnjom federacije razbiju oružane snage i onesposobe za ostvarenje svoje ustavne uloge, da se izazivanjem građanskog rata stvore uslovi za spoljnu intervenciju i definitivnu uspostava

vu marionetskih režima na tlu Jugoslavije. Surova realnost sučeljava naše oružane snage faktički sa istim protivnikom kao i 1941. godine. Strani faktor je već uveliko tu najavljujući i vojničko prisustvo. Tu su i domaće kvislinške snage, fašističke, ustaške, četničke, belogardejske, balističke, bugarofilmske. Ponovo su sa njima sukobljene u borbi za Jugoslaviju.

PREDLOG ODLUKA

Polazeći od ustavne uloge i odgovornosti oružanih snaga u obezbeđenju nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalne celokupnosti i ustavnog poretka, u ime oružanih snaga i Štaba Vrhovne komande predlažem:

PRVO, odmah doneti odluku o zavođenju vanrednog stanja na celoj teritoriji SFRJ i suspendovati sva normativna akta koja su u suprotnosti sa Ustavom SFRJ i saveznim zakonima.

DRUGO, doneti odluku o podizanju borbene gotovosti oružanih snaga uključujući i mobilizaciju dela jedinica do nivoa koji će, prema proceni Štaba Vrhovne komande, garantovati sprečavanje građanskog rata, uspešno suprotstavljanje svakom pokušaju strane vojne intervencije i obezbeđenje uslova za miran demokratski i na Ustavu SFRJ zakonima zasnovan rasplet jugoslovenske krize.

TREĆE, hitno dovođenje narušenog sistema zemlje u ustavne okvire. Razoružanje i rasformiranje nelegalnih oružanih sastava u skladu sa naredbom Predsjedništva SFRJ od 9. januara, potpuno realizovanje stavova i odluka Predsjedništva u rukovođenju teritorijalnom odbranom i stavljanje sistema vojne obaveze u nadležnost oružanih snaga.

ČETVRTO, hitno nastaviti političke razgovore o budućem uređenju Jugoslavije, a u republikama čija se rukovodstva opredeljuju za otcepljenje organizovati referendum na kome će se svakome

narodu pružiti mogućnost za neposredno i slobodno izjašnjanje bez ikakvog diktata i majorizacije.

PETO, sledeći volju naroda iskazanu na referendumu, što pre, a najkasnije u roku od šest meseci doneti ustav jugoslovenske države, organizovati višestranačke izbore i konstituisati nove organe vlasti. Buduće jugoslovensko društvo izgrađivati kao parlamentarnu demokratiju višestranačkog tipa, bez nametanja bilo kakvih i bilo čijih ideoloških nazora i monopola. Jugoslavija je kao zajednička domovina svih naših naroda stvarana u ratu, uz ogromne žrtve, i stoga niko nema prava da daje saglasnost za raspad Jugoslavije, niti da se miri sa rušilačkom stihijom kojom je zemlja zahvaćena. Jugoslaviju su stvarali naši narodi (i) samo oni, svojom slobodno izraženom voljom, mogu da odlučuju o njenoj sudbini. Oružane snage SFRJ dužne su da obezbede uslove za to. One ne prihvataju raspad Jugoslavije politikom svršenog čina i ugrožavanje njenog opstanka na bilo koji drugi protivustavan način. Svako njihovo drugačije ponašanje predstavljalo bi izdaju zemlje i najteži zločin prema narodu.

U haotičnoj situaciji političkog i fizičkog nasilja koje je na delu, ne vidim drugu snagu u našoj zemlji, osim oružanih snaga SFRJ, koje mogu garantovati i obezbediti miran i demokratski tok stvari i miran rasplet jugoslovenske krize. U tom pogledu, ja lično mislim da je ta orijentacija koju je Štab Vrhovne komande predložio u skladu sa funkcijom koju oružane snage u ovom trenutku treba da obezbede, a to je funkcija garantovanja mirnog i slobodnog načina rešavanja jugoslovenske krize, načina koji će onemogućiti građanski rat, bratoubilački rat i raspad zemlje na nelegalan i neustavan način. ■

* U sljedećem broju navest će se izjave Stjepana Mesića, Vasila Tupurkovskog i Bogića Bogičevića na spomenutim sjednicama

Obična djevojka

Jučer tek obična djevojka, nalik na svoje prijateljice.

Sve naizgled isto... imamo iste snove, iste želje...
ali ipak ja čuvam nešto u srcu što ne dijelim s njima
i po čemu se razlikujemo.

Izgaram od želje da im kažem,
da kažem svima za čime težim,
ali nešto mi govori da još malo pričekam
pa da svima to bude iznenađenje.

Danas je drugačije,
ne samo meni koja sam ostvarila svoj san,
već i njima, jer kako one kažu -
ja sam jedno veliko iznenađenje.

Zašto? - pitam se i sama.
Zašto me pitaju: Zar si baš morala?

Ponosne su na mene i sretne,
jer kad vide osmijeh na mome licu
znaju da nisam pogriješila i da me nisu izgubile,
da smo i dalje prijateljice.

Shvatile su da sam i dalje djevojka poput njih
iako danas, za razliku od jučer,
nosim odoru Hrvatske vojske...

Najviše od svega sam ponosna što sam ostala ista,
onakva kakva sam bila i prije,
samo još malo sretnija jer mi se ispunila najveća želja -
da stanem uz ljude koji su se borili za našu domovinu
te da zajedno sa svojim kolegicama dokažem
da smo dostojne nositi ovu odoru
i da u srcu nosimo veliku ljubav i zahvalnost prema
našim ratnim herojima i našoj domovini Hrvatskoj!

Ines ŠORMAN

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljiva-
nje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike
u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose
s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih
vojničkih glasila (za rubriku Pozdrav domovini),
Stančićeva 6, 10 000 Zagreb
ili na e-mail: hrvojni@morh.hr

Pod križem

U Velikom je tjednu Crkva usredotočena na raspetoga Isusa. Podnožje njegova križa povlašteno je mjesto Božje objave. Pod križem je rimski časnik u Isusovoj smrti prepoznao Božju objavu. Tko je taj satnik i koja bijaše njegova uloga u Isusovoj mucij? Je li bio zapovjednik postrojbe koja je razapinjala Isusa? Znamo jedino da je doživio Isusovu patnju kao Božju objavu. U podnožju križa otvoren mu je pristup Bogu. U mucij i smrti Isusovoj Bog mu se očitovao kroz ljudsku patnju.

Vojnički život uči čovjeka patnji, a iz patnje se razvija odnos prema životu: ono što nije vrijedno muke malo vrijedi u ljudskom životu. Tako na neki način u vojničkom životu patnja postaje mjerilom vrijednosti. S druge pak strane, patnja može čovjeka slomiti, može uništiti ljudsko dostojanstvo. Patnja stavlja u pitanje ljudsku pamet i smisao postojanja. Patnja stavlja u pitanje ljudsko srce i mogućnost ljubavi. Patnja iskušava našu vjeru do granice bezboštva.

Biblijsko iskustvo, međutim, kontinuirano svjedoči da se u vjernosti Bogu kroz patnju otvaraju obzorja vječnosti. U Isusovoj se smrti razderao hramski zastor koji je dijelio Boga i ljude. To je bio znak da je nebo postalo dostupno čovjeku. Evangelist Marko piše: "Isus zavapi jakim glasom i izdahnu. I zavjesa se hramska razdrije na dvoje odozgor do dolje. A satnik, koji stajao njemu nasuprot i vidje da tako izdahnu, reče: Zaista ovaj čovjek bijaše Sin Božji" (Mk 15, 37-39). Koja li se samo snaga očitovala u Isusovu smrtnom vapaju! Koja li se transcendentna moć pokazala u Isusovu izdisaju! Božanska moć koja se očitovala u njegovoj smrti rimskoga je časnika preobrazila u vjernika. Od Isusova mučitelja postao je njegov učenik. Primjer su rimskog časnika kroz povijest slijedili mnogi vojnici. Mnogi su vojnici, poput sv. Jurja i sv. Sebastijana, postali mučenici za vjeru.

Nebrojeni su hrvatski ljudi tijekom naše povijesti život svoj dali "za križ časni i slobodu zlatnu". Križ je postao znamen duhovne snage hrvatskog vojnika i znak slobode hrvatskoga naroda. Križ zato mora biti svetinja svakom hrvatskom građaninu. Bez obzira na osobnu duhovnost pojedinog građanina, križ je izvor pozitivne energije hrvatskog društva. Križ je znamen svih hrvatskih naraštaja koji su umirali za hrvatsku slobodu. Pod križem Isusovim počivaju kosti hrvatskih branitelja. Križ je izvor snage uciviljenim roditeljima i znak nade njihovoj djeci i udovicama. Križ je baklja Božje ljubavi prema čovjeku, a nama vrelo ljubavi prema Bogu i čovjeku. Bez obzira na sve, izvor ljubavi prema svakom čovjeku: "Moj križ svejedno gori. Nosim ga - moj križ, a tvoje ime" (Pupačić).

Ivan NIMAC

BIBLIOTEKA

David Whitehouse:
Sunce – biografija,
Naklada Ljevak, Zagreb, 2007.

Poznati britanski astronom odvodi nas na putovanje u središte naše najbliže zvijezde, tumači kako je rođena, kako utječe na život na Zemlji i kako će umrijeti. Spominje mnoge mitove o Suncu i očaravajuće priče znanstvenika poput Kopernika, Keplera, Galileija, Newtona i Eddingtona, koji su tijekom povijesti nastojali razotkriti njegove tajne, ponekad pod cijenu vlastita života.

Knjiga istražuje važnost Sunca za stanovnike Zemlje, od prvih civilizacija koje su ga obožavale pa sve do današnjeg doba. Autor opisuje Sunčevu paklenu jezgru, magnetski kaos površine i najdalje dosege njegove atmosfere, izvan planeta našeg sustava, u prostanstvo galaktike. Razmatra i promjene koje će se dogoditi unutar naših života, ističući kako su zaista primjetne, no mi ih, na vlastitu opasnost, zanemarujemo. Whitehouse pokušava prikazati budućnost života na Zemlji, u svjetlu Sunca koje će se neizbježno pretvoriti u crvenog diva.

Priča našeg Sunca počinje s rođenjem u oblaku plina i prašine, obuhvaća razdoblje othranjivanja života na našem planetu, sve do smrti u kozmičkom pepelu. U ovoj izvanredno zanimljivoj knjizi autor vješto isprepliće znanost, religiju, povijest i umjetnost te predstavlja opsežnu biografiju Sunca, nama najbliže zvijezde.

Dr. David Whitehouse znanstveni je izvjestitelj BBC-ja i znanstveni urednik mrežne stranice BBC Newsa. Prije je radio je kao astronom i istraživač svemira u Laboratoriju za svemirske znanosti Mullard, University Collegea u Londonu, te u svjetski poznatom Opservatoriju Jodrell Bank. Dobitnik je dviju nagrada Galaxo za radove s područja znanosti, pet nagrada European Netmedia i godišnje nagrade za najboljeg europskog novinara. Član je Kraljevskog astronomskeg društva, a bio je i predsjednik Društva za popularnu astronomiju.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Metastaze

- hrvatska drama
- trajanje: 82 minute
- režija: Branko Schmidt
- scenarij: Ognjen Sviličić, prema romanu Ive Balenovića
- produkcija: HRT i Telefilm
- glume: Rene Bitorajac (Krupa), Rakan Rushaidat (Dejo), Franjo Dijak (Filip), Robert Ugrina (Kizo)

Pravi zagrebački film u žargonu, koji se odvija u narkomanskom miljeu, o odnosima četvorice kvartovskih prijatelja koji se nikako ne mogu uklopiti u društvo. Tu je Filip, liječeni narkoman koji se nakon tri godine rehabilitacije vraća i nalazi staru ekipu, zatim Dejo, Srbin i aktualni narkoman, pa Krpa, netolerantni manijak koji tuče sve oko sebe, a opsjednut je nogometom, Bad Blue Boysima i kladionicama, i na kraju Kizo, vjerni pratilac ekipe, alkoholičar i emotivac. Ekipa se vrti u začaranom krugu alkohola, droge i kriminala bez ikakve nade u bolje sutra...

Metastaze su već dugo prisutne na hrvatskom medijskom prostoru. Prvo je veliki hit postala Balenovićeva knjiga, koja je zatim u "Kerempuhu" uspješno prilagođena kazalištu, a na posljetku smo dočekali i filmsku premijeru, i to puna tri mjeseca prije pulskog festivala (trend je to koji je prošle godine pokrenuo Vinko Brešan s filmom *Nije kraj*). Sve su to aduti koji bi trebali od *Metastaza* učiniti filmski hit, nešto što baš i ne očekujemo od hrvatskog filma. Iako je moj dojam da je, osobito zbog kvalitete književnog predloška, osovina Schmidt-Sviličić mogla i bolje, filmske *Metastaze* pamtit ćemo po vrhunskoj naturalističkoj glumi. Ispred svih, naravno, Renea Bitorajca *Krupu*, huligana od kojega se ledi krv. Film je britak, odličnog ritma i trajanja, cijelo se vrijeme tresete od smijeha, ali na kraju se ne možete dobro osjećati. Jer *Metastaze* su, kako im ime govori, samo ružan završetak ružne bolesti.

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

8. travnja 1904.
Utemeljena Antanta

Antanta ili Entente cordiale ("Srdačni savez") osnovana je 8. travnja 1904. da bi politički i vojno zaštitila interese svojih članica, budućih pobjednica u I. svjetskom ratu. Politički savezi obilježili su posljednju četvrtinu XIX. stoljeća, vrijeme kad su se novonastale države Italija i Njemačka željele uključiti u već postojeću podjelu kolonija između velikih imperijalističkih sila – Francuske i Velike Britanije. Cijela je Europa bila premrežena političkim savezima koji su trebali održati ravnotežu sila u Europi. Austro-Ugarska nije željela jačanje Rusije na Balkanskom poluotoku pa se politički približila Njemačkoj. Francuska se približavala Rusiji, koja se protivila austro-ugarskom zaposjedanju Bosne i Hercegovine. Trocarski savezi iz 1872. i 1881. pokazali su se nedjelotvornima za uklanjanje rusko-austrijskih suprotnosti na Balkanu. Uskoro je počelo novo grupiranje velikih sila. Godine 1882. osnovan je Trojni savez Austro-Ugarske, Njemačke i Italije, koja je bila razočarana francuskom okupacijom Tunisa. Francuski interes da oslabi novi moćni blok poticao je prevladavanje dotadašnjih stoljetnih suprotnosti. Velika Britanija i Francuska najprije su sklopile dogovor oko Egipta i Maroka, a uskoro zatim i savez koji je nazvan Antanta. Tri godine poslije pomirile su se Velika Britanija i Rusija pa su se u Europi pojavile dvije oštro suprotstavljene grupacije - Antanta i Trojni savez. Politička suparništva i želja za novom podjelom svijeta dovest će do izbijanja najvećeg rata u dotadašnjoj povijesti, poslije nazvanog I. svjetski rat.

- 4. travnja 1949. – u Washingtonu osnovan Sjevernoatlantski sporazum – NATO
- 5. travnja 1242. – Bitka na Čudskom jezeru: A. Nevski porazio teutonske vitezove
- 6. travnja 1199. – poginuo Rikard Lavljega Srca
- 6. travnja 1941. – napad sila Osovine na Kraljevinu Jugoslaviju
- 7. travnja 2004. – Uhićen Sadam Husein
- 8. travnja 1991. – demonstracije pred Vojnim sudom u Zagrebu

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Hrvatski vojnik u Afganistanu

U Galeriji MORH-a "Zvonimir", Bauerova 33, otvorena je izložba fotografija pod nazivom "Hrvatski vojnik u Afganistanu - mirovna misija ISAF". Izložba je organizirana povodom primanja RH u NATO, a može se razgledati do 8. travnja, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz slobodan.

Pripremio Dinko ČUTURA

Bojler-bombe

Uz dogovor tadašnjih općinskih sekretarijata za narodnu obranu općina Sinj i Split, 10. listopada 1990. godine osnovana je prva hrvatska zrakoplovna postrojba. Činilo ju je ljudstvo i tehnika Zrakoplovnoga sportskog kluba na aerodromu Sinj i nazvana je Samostalno zrakoplovno odjeljenje Split. Ono je od 28. travnja 1991. djelovalo u sastavu 4. brigade ZNG-a, a od 7. veljače 1992. prelazi pod zapovjedništvo HRZ-a i PZO-a. Već 1. studenoga 1990. osniva se Samostalni zrakoplovni vod Slavonski Brod.

Prve postrojbe koje su djelovale u Domovinskom ratu karakteriziralo je iznimno domoljublje članova sportskih klubova i entuzijasta okupljenih oko njih. Njihove akcije uglavnom su bile međusobno neovisne. Često su sprečavali uništenje ili otuđenja zrakoplova i opreme, ali su izvodili i izrazito hrabre i za neprijatelja neočekivane zračne pothvate. Naoružanje im je bilo improvizirano: ili je imalo sasvim drugu namjenu, ili je bilo izrađeno u kućnoj radinosti.

Zbirka:
Ručno izrađeno oružje
Mjesto i godina proizvodnje:
Slavonski Brod, 1991.

Među takva neobična oružja spadale su i tzv. bojler-bombe. Bivše električne grijalice postale su ubojito oružje i stoga imaju "pionirsku", dakle povijesnu vrijednost za naše ratno zrakoplovstvo. Dio asortimana bojler-bombi danas je pohranjen u Vojnom muzeju.

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOS E S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić (mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr), Domagoj Vlahović

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Tiskara Zelina d.d., K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvojniki@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009. Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.morh.hr

U NATO ulazimo i s informatičkim novitetima! Naime, internetska stranica **Ministarstva obrane Republike Hrvatske** potpuno je redizajnirana. Utipkate li www.morh.hr, pred vama će se pojaviti homepage koji ćemo, bez lažne skromnosti, nazvati dopadljivim i modernim. Ipak, prije svega želimo dokazati da atraktivan izgled nije sve. Stranica obiluje ne samo informativnošću o temama koje se tiču MORH-a i OSRH-a nego i mnogim popratnim korisnim, pa i zabavnim sadržajima: fotogalerijom, video i audio sadržajima, glazbenim brojevima (naravno, u izvedbi Klape HRM-a i orkestra HV-a), linkovima na *srodne stranice*... Osobito je važno što je stranica iznimno pregledna pa je pretraživanje jednostavno i za *surfere* početnike.

Da ne bismo previše govorili, za kraj ćemo vam samo sugerirati: ne propustite kliknuti na obnovljeni www.morh.hr. Zaista vrijedi!

D. VLAHOVIĆ

web info

SAVRŠENA PRECIZNOST*

BEAMSHOT
LASER SIGHT & TACTICAL LIGHT SYSTEMS

